

Správa o činnosti INESS 2019

Výročná správa za rok 2019 zahŕňa prehľad všetkých aktivít, ktoré [INESS – Inštitút ekonomických a spoločenských analýz](#), realizoval v [štrnástom roku](#) svojho pôsobenia.

V roku 2019 sme uviedli [nové projekty a pokračovali v dlhodobých aktivitách](#). Zorganizovali sme viac ako 40 podujatí a analytici INESS vystúpili na množstve konferencií, prednáškach či workshopoch.

INESS sa sústreďoval na problematiku verejných financií, problém nezamestnanosti, sociálny systém a dôchodky, monetárnu politiku, zdravotníctvo, zdieľanú ekonomiku, či na dopad regulačných rámcov vlády na hospodárstvo.

Máme radosť, že sme tento rok úspešne zorganizovali v poradí tretí ročník [Ekonomickej olympiády na Slovensku](#). Ide o celonárodnú súťaž z ekonómie a financií pre stredoškóľakov. V treťom ročníku sa jej zúčastnilo [viac ako 6 500 študentov z celého Slovenska](#). [Medzinárodné finále](#)

Podarilo sa nám rozšíriť aj ponuku kníh z dielne autorov INESS, tentokrát od Róberta Chovanculiaka. Kniha [Pokrok bez povolenia](#) odhaľuje ako svet kamenných inštitúcií v mnohých oblastiach efektívne nahrádza trh.

V spolupráci s vydavateľstvom Raabe sme na trh uviedli tiež novú učebnicu ekonómie pre stredné školy s názvom Ekonómia v 31 hodinách.

Pokračovali sme tiež v pravidelnej aktualizácii a vylepšovaní internetového portálu [Cena štátu](#).

Aj v uplynulom roku sme poslali takmer 300 školám po celom Slovensku [balíček Cena štátu](#). Každý učiteľ

dostal 10 vesmírov verejných výdavkov, ktoré využívajú pri výučbe. Teší nás záujem a spätná väzba zo strany učiteľov. Plagát Vesmír verejných výdavkov sme poslali aj na ambasády a do redakcií viacerých slovenských médií.

V septembri sme spustili aj náš nový projekt – [Cena zamestnanca](#). Projekt si kladie za cieľ ukázať skutočný náklad, ktorý musia zamestnávateľia znášať. Pomocou prehľadnej kalkulačky si tak zamestnanec či zamestnávateľ ľahko spočíta, koľko štát budú stáť ľúbivé populistické sľuby.

Zverejnili sme tzv. [Byrokratický index](#), ktorý ilustruje časové a finančné náklady byrokracie pre modelovú firmu a vyhlásili [Medzinárodný deň byrokracie - 29. septembra](#).

Vydali sme tiež viacero publikácií a krátkych štúdií [INESS Policy Notes](#), v ktorých sme prezentovali náš pohľad a riešenia hospodárskych problémov. V roku 2019 pribudli nové články s názvom [INESS na tému \(INT\)](#), ktoré stručne analyzujú konkrétnu ekonomickú tému a predstavujú oddychovejšie čítanie. Pokračovali sme vo vydávaní mesačníka [Market Finesse](#), a pokračovali sme s produkciou [krátkych vzdelávacích videí zo série Na Vršku](#).

Okrem projektov určených pre odbornú verejnosť sme pokračovali v práci s médiami a udržali sme si pozíciu mediálne [najcitovanejšieho ekonomického think tanku na Slovensku](#).

Všetky aktivity sme realizovali predovšetkým [vďaka Vašej podpore](#). Dovoľte mi poďakovať za Vašu priazeň v roku 2019 a vyjadriť nádej, že sa nám ju podarí udržať aj v nasledujúcich rokoch.

riaditeľ INESS

ROK 2019 V ČÍSLACH

10 odborných publikácií

105 článkov na aktuálne témy

**6 500 študentov zapojených
do Ekonomickej olympiády**

**4500 učebných pomôcok
rozposlaných na viac ako
300 škôl**

**41 zorganizovaných
podujatí**

**1072 mediálnych výstupov
v televízii, rozhlase či tlači**

**1 publikácia o stave
zdravotníctva na Slovensku
(v spolupráci s AmCham)**

**1 nová kniha:
Pokrok bez povolenia**

**1 nová učebnica
Ekonomia v 31 hodinách
(v spolupráci s RAABE)**

**1 nový portál:
Cena zamestnanca**

OBSAH

O INESS	5
LUDIA	6
ANALÝZY.....	10
PUBLIKÁCIE.....	15
PROJEKTY	17
PODUJATIA.....	22
PREDNÁŠKY NA KONFERENCIÁCH A SEMINÁROCH.....	27
SEMINÁRE ZORGANIZOVANÉ PRE NOVINÁROV	27
CENA ŠTÁTU	31
NA VRŠKU	32
MEDIÁLNE AKTIVITY	33
INESS.SK.....	36
PODPORTE INESS.....	38
Príloha 1: Zoznam podujatí, na ktorých sa zúčastnili zástupcovia INESS	39

O INESS

Inštitút ekonomických a spoločenských analýz (INESS) vznikol na sklonku roku 2005 a svoju činnosť začal 1. januára 2006. Cieľom INESS je **prispieť k rozvíjaniu občianskej spoločnosti**, v ktorej ľudia rozumejú fungovaniu trhov a poznajú efekty zásahov štátu a ich dopad na spoločnosť a každodenný život. Za základné **piliere prosperujúcej spoločnosti** považujeme **súkromné vlastníctvo, mierové spolužitie a garanciu osobnej slobody**. Preto INESS rozvíja stratégie zamerané na zlepšovanie všeobecného poznania dopadov štátnych zásahov na dôchodkový a sociálny systém, zdravotníctvo, monetárnu a fiškálnu politiku,

členstvo v EÚ, podnikateľské prostredie, obchod, duševné vlastníctvo a vlastnícke práva.

INESS **reálne ovplyvňuje hospodársku politiku štátu**, prezentuje svoj **postoj v médiách**, **organizuje konferencie** a diskusné fóra, **vzdelávacie podujatia**, **publikuje knihy, policy štúdie a analýzy** a vydáva týždenník a mesačník reflektujúci aktuálne dianie. V snahe zlepšiť vedomosť obyvateľstva o tom, koľko stoja služby štátu, o ktorých si väčšina myslí, že sú zadarmo, **INESS prevádzkuje svoj dlhodobý vzdelávací projekt Cena štátu**.

INESS je nezávislé, neštátne a nepolitické občianske združenie založené fyzickými osobami, ktoré je financované z darov fyzických osôb, 2% daňovej asignácie, grantov, a príjmov z vlastnej činnosti.

*Inštitút je zapísaný v registri občianskych združení Ministerstva vnútra SR, registrácia vykonaná dňa 2.12.2005, číslo spisu: VVS/1-900/90-27180. IČO 307 98 442, DIČ 202 232 7230. Bankové spojenie: Tatra banka, a. s., IBAN: SK2811000000002664752087

ZÁSADY ČINNOSTI

INESS sa nepodieľa na projektoch, ktorých výsledkom je porušovanie, alebo spochybnenie princípov osobnej slobody a vlastníckych práv.

Apolitickosť

INESS je neziskové nepolitické združenie, ktoré svojou činnosťou nepodporuje žiadnu politickú stranu ani záujmovú skupinu.

Nezávislosť

Spolupráca s inými subjektmi alebo osobami nemá vplyv na hodnoty ani obsah výstupov projektov združenia INESS.

Financovanie projektov

Financovanie projektov INESS zo strany právnických osôb alebo verejného sektora sa uskutočňuje formou grantu. Spoluúčasť partnera na financovaní projektu je zverejnená v diele, ktoré je výstupom projektu. Finančná spoluúčasť nemá vplyv na kvalitu ani objektivitu vypracovaného diela. Spolupráca INESS so súkromným a verejným sektorom je možná iba v prípade, ak sú ciele a výstupy projektu v súlade s poslaním a hodnotami inštitútu.

ĽUDIA

Mgr. Richard Ďurana, PhD., riaditeľ
richard.durana@iness.sk

Po ukončení štúdia na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave absolvoval postgraduálne štúdium na Chemickom ústave SAV, kde pracoval ako vedecký pracovník – biochemik. Venuje sa hospodárskej politike, trhu práce a problematike duševného vlastníctva. Pôsobí aj ako lektor The Leadership Academy pre americký Atlas Network a každoročne je pozývaný na Atlas Transatlantic CEO Summit.

Mgr. Juraj Karpiš, analytik
juraj.karpis@iness.sk

Ukončil Fakultu manažmentu UK v Bratislave so špecializáciou finančný manažment. Predtým, ako začal pôsobiť v INESS, bol zamestnaný v komerčných finančných inštitúciách v zahraničí a na Slovensku. Zameriava sa na hospodársku a monetárnu politiku, verejné financie, sociálny systém a zdravotníctvo. Je členom Klubu ekonomických analytikov.

Mgr. Radovan Ďurana, analytik
radovan.durana@iness.sk

Po ukončení Fakulty manažmentu UK v Bratislave so špecializáciou finančný manažment pracoval v komerčnej banke v zahraničí ako analytik. Oblasťou jeho záujmu sú verejné financie, sociálny systém. Pôsobí aj ako fellow francúzskeho IREF.

Ing. Martin Vlachynský, analytik
martin.vlachynsky@iness.sk

Po predchádzajúcej spolupráci nastúpil do INESS ako nový člen v roku 2012. Vyštudoval na Ekonomicko-správnú fakultu MU v Brne, následne absolvoval master štúdium na University of Aberdeen. Niekoľko rokov pracoval ako špecialista na web marketing a sociálne siete. Zaoberá sa hospodárskou politikou, energetikou a prírodnými zdrojmi.

Ing. Róbert Chovanculiak, PhD., analytik
robert.chovanculiak@iness.sk

Do INESS nastúpil po predchádzajúcej spolupráci v roku 2015. Absolvent Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, kde v súčasnosti pôsobí ako doktorand na katedre Verejnej ekonomiky a regionálneho rozvoja. Predchádzajúce pracovné skúsenosti má ako analytik v Národnej agentúre pre rozvoj malého a stredného podnikania. Vo svojom výskume sa venuje fungovaniu verejného sektora, internetovým technológiám a školstvu.

Veronika Fajbíková, MA, chief strategy officer
veronika.fajbikova@iness.sk

Veronika sa po niekoľkých rokoch v súkromnom sektore na sklonku roka 2016 pridala k INESS. Absolvovala Stredoeurópsku univerzitu v Budapešti a Bratislavskú medzinárodnú školu liberálnych štúdií, kde študovala politológiu a medzinárodné vzťahy. V INESS sa venuje stratégii, fundraisingu, a medzinárodnej kooperácii.

Ing. Monika Budzák, programová manažérka & analytička
monika.budzak@iness.sk

V INESS pôsobí od roku 2014. Je absolventkou hospodárskej diplomacie na Ekonomickej Univerzite, študovala na Technische Universität Dresden a Wirtschaftsuniversität Wien. Pracovala vo viacerých medzinárodných korporáciách a učila nemčinu v jazykovej škole. V INESS sa venuje pôdohospodárstvu, organizuje celoslovenskú Ekonomickú olympiádu a iné vzdelávacie podujatia a diskusie pre študentov.

Adam Dzurák, stážista

Adam študuje manažment na Ekonomickej univerzite v Bratislave. Absolvoval semester manažmentu na Istanbulskej univerzite, momentálne sa zúčastňuje študijného pobytu na University van Amsterdam. Pre stáž v INESS sa rozhodol v roku 2015 po veľmi pozitívnej skúsenosti zo Semináru rakúskej ekonómie, organizovanom INESS. Asistuje analytikom a podieľa sa na príprave Ekonomickej olympiády.

Viliam Kaliňák, stážista

Študent medzinárodných vzťahov a bezpečnostných a strategických štúdií na Masarykovej univerzite v Brne. Zaujíma sa o kryptomeny, kyberbezpečnosť a strednú Európu.

Eva Schwarzová, stážistka

Nastúpila na stáž v INESS v lete 2018. Eva je študentkou Obchodnej akadémie v Trnave. Dostala sa medzi desiatku najlepších stredoškolských ekonómov vo finále Ekonomickej olympiády 2017/2018. V INESS poskytuje podporu analytikom. Zaujíma sa o monetárnu politiku a zdieľanú ekonomiku.

Vanesa Križanovičová, stážistka

Študuje finančný manažment na Ekonomickej univerzite v Bratislave. Stážovať v INESS sa rozhodla pre víziu zlepšenia manažérskych schopností, prehĺbenia znalostí v oblasti ekonomiky a finančnej analytiky, zaujíma sa o marketingovú komunikáciu.

Bc. Adriána Valášková, stážistka

Adriána študuje financie, bankovníctvo a investovanie na Ekonomickej univerzite v Bratislave. Na stáži v INESS si rozširuje vedomosti najmä z ekonomickej oblasti, organizačné schopnosti a naberá nové skúsenosti. Zaujíma sa o rakúsku ekonomiu, medzinárodný obchod a investovanie.

Bc. Diana Kráľová, stážistka

Diana študuje medzinárodné vzťahy na Karlovej univerzite v Prahe. V INESse prispieva prípravou grafických podkladov a infografík, či prekladmi. Tiež je editorkou nášho mesačníka Market Finesse.

Aktivity, ktoré INESS realizoval, možno rozdeliť do niekoľkých kategórií: analýzy a publikácie, komunikácia odporúčaní pre hospodársku politiku verejným autoritám a politikom, organizovanie konferencií a diskusných fór s aktívnou účasťou, prednášky a účasť na konferenciách a diskusných fórach, state v knižných publikáciách, organizovanie vzdelávacích podujatí, články a vystúpenia v médiách, komentovanie aktuálneho ekonomického diania na Slovensku i vo svete na internetovej stránke INESS.

ANALÝZY

Iness Policy Notes: Trpká daň z cukru

Radovan ĎURANA, Martin VLACHYNSKÝ

Vyspelé štáty zažívajú v posledných dekádach epidémiu obezity. **Aj na Slovensku narástla miera obezity za posledných 35 rokov na dvojnásobok.** Táto situácia vyvoláva tlak na zdravotný systém, ale aj na vznik politických riešení.

Sme presvedčení, že diskusia o dani predbieha diskusiu o obezite a spôsoboch členia tomuto problému. Preto sme v INESS pripravili novú publikáciu s názvom „Trpká daň z cukru“.

Stiahnuť si ju môžete [ako PDF tu](#). Tlačovú správu s jej zhrnutím [nájdete tu](#).

Iness Policy Notes: Index Zdravie za peniaze 2019

Martin VLACHYNSKÝ

Slovenské zdravotníctvo ročne spotrebuje viac ako 5 miliárd eur. Ako je na tom v porovnaní s inými krajinami a ako by na tom mohlo byť? Relevantných medzinárodných porovnaní je prekvapivo málo, preto sa INESS rozhodol prispieť vytvorením **vlastného indexu nazvaného Zdravie za peniaze**. [Viac tu](#).

Iness Policy Notes: Pozemkové úpravy: šanca na skutočnú reformu

Monika BUDZÁK

Rozdrobené pozemky, neprístupné polia, podvody s agro-dotáciami, či problémy s povodňami a suchom – taká je realita slovenskej pôdy. Extrémna rozdrobenosť znemožňuje efektívne využívanie pôdy, chaos v užívateľských a vlastníckych vzťahoch komplikuje prácu samosprávam, farmárom a tiež štátnym úradom. Viac sa dočítate už v samotnej publikácii, ktorú si môžete [stiahnuť zdarma tu](#). Tlačovú správu s jej zhrnutím [nájdete tu](#).

Iness Policy Notes: Keď byrokrati škrtajú Byrokráciu

Radovan ĎURANA, Martin VLACHYNSKÝ,

Jakub ZEMAN

Tri byrokratické balíčky už prešli vládou. Zo stovky opatrení sa podarilo do sveta dostať 40, pričom **Slovensko kleslo v rebríčku Doing Business od roku 2016 z 29. na 42 miesto.** V IPN Keď byrokrati škrtajú byrokráciu sme analyzovali priebeh a obsah prijímaných balíčkov. Zároveň sme identifikovali hlavné neduhy, ktoré spôsobujú, že podnikateľské prostredie sa zlepšuje minimálne. Viac sa dočítate [tu](#).

Iness Policy Notes: Chlebom a soľou –

Ceny potravín a znížená DPH

V publikácii **Chlebom a soľou - Ceny potravín a znížená DPH** sme sa pozreli na faktory, ktoré v súčasnosti ovplyvňujú ceny potravín na Slovensku. Medzi ne patrí aj rastúca minimálna mzda a príplatky, dane z nehnuteľností, či stúpajúce ceny energií. Venujeme sa však aj spôsobu vzniku trhovej ceny. Tá nie je len účtovnou sumou nákladov, ale výsledkom neustáleho stretu dopytu a ponuky. Publikáciu si môžete [ako PDF stiahnuť tu](#).

INT 1/2019: Index pružnosti zamestnávania v roku 2019

Radovan ĐURANA

V rebríčku 41 krajín EÚ a OECD sa **Slovensko umiestnilo na 32. mieste** v Indexe pružnosti zamestnávania. Oproti predchádzajúcemu **roku to znamená pokles o 6 miest**. Tento index je zostavovaný na základe údajov Svetovej Banky, porovnáva legislatívu krajín v oblasti vzniku pracovného miesta, jeho priebehu a ukončenia. Píšeme o tom v [INESS na tému: Index pružnosti zamestnávania v roku 2019](#).

INT 2/2019: Index opatrovateľského štátu

Radovan ĐURANA

Opatrovateľský prístup štátu postihujúci a limitujúci spotrebu obyvateľov znamená obmedzovanie osobných slobôd občanov. Jeho uplatňovanie v tejto oblasti obmedzuje vznik trhových riešení súvisiacich problémov a podporuje rozširovanie štátnych regulácií správania aj do iných oblastí života.

Slovenská publikácia Index opatrovateľského štátu **obsahuje hlavné závery štúdie** popisujúce vývoj tohto Indexu v EÚ a v jednotlivých členských krajinách. Publikáciu si môžete stiahnuť ako PDF na tomto linku: [Index opatrovateľského štátu](#).

INT 3/2019: Čo nevieme o minimálnej mzde

Róbert Chovanculiak

Minimálna mzda je na prvé počutie ľúbivé opatrenie. Zákonom stanovíme hranicu, pod ktorú nemôže klesnúť mzda žiadneho zamestnanca v hospodárstve. V publikácii [Čo \(ne\)vieme o minimálnej mzde](#) podrobnejšie analyzujeme známu štúdiu ekonómov Carda a Kruegera z New Jersey, kde mali ukázať, že zvýšenie minimálnej mzdy ešte zvýšilo zamestnanosť.

INT 4/2019: Trojitý zásah minimálnej mzdy

Róbert CHOVCANULIAK

Aj keď sa ekonomike ako celku darí, neznamená to, že sa darí všetkým regiónom. Publikácia **Trojitý zásah minimálnej mzdy** analyzuje vplyv minimálnej mzdy v rámci slovenskej ekonomiky.

Slovensko má dlhodobý problém s dlhodobou nezamestnanými. Navrhujeme skrotiť politické pretekanie sa v zvyšovaní minimálnej mzdy naviazaním jej rastu na rast produktivity práce. Plus treba riešiť aj problém už dnes vysokej minimálnej mzdy, čo navrhujeme realizovať prostredníctvom odpočítateľnej položky zo sociálnych odvodov. Viac sa dočítate v pdf [Trojitý zásah minimálnej mzdy](#).

INT 5/2019: Novelizácie v zdravotníctve: Radšej raz a poriadne?

Martin VLACHYNSKÝ

Ignorantia juris non excusat - neznalosť zákona neospravedlňuje. Túto právnu fikciu pozná aj každý laik. No čo ak sa zákony menia tak rýchlo, že dosiahnuť znalosť zákona a na základe tejto znalosti upraviť svoje konanie, môže byť veľmi nákladné? V publikácii Novelizácie v zdravotníctve: Radšej raz a poriadne? sa dozvieme, ktoré z 11 kľúčových zdravotníckych zákonov boli najviac menené a ktoré roky z obdobia 2004-2019 boli plodné na novelizácie. Publikáciu si [môžete stiahnuť tu](#).

PUBLIKÁCIE

Pokrok bez povolenia: Ako zdieľaná ekonomika, crowdunfing a kryptomeny zmenili svet

RÓBERT CHOVANCULIAK

Róbert Chovanculiak prispel v roku 2019 knihou o tom, ako nové technológie môžu meniť svet k lepšiemu, ak im v tom nebudeme brániť. Kniha *Pokrok bez povolenia* je kompletný sprievodca svetom, kde Airbnb oživuje mŕtvy kapitál a konkuruje štátu v tvorbe regulácií, kde Kickstarter nahrádza vyberanie daní a pomáha financovať verejné služby a kde Bitcoin umožňuje budovať paralelnú spoločnosť, v ktorej neexistujú „vedúci“ a všetci máme kľúče od miešačky.

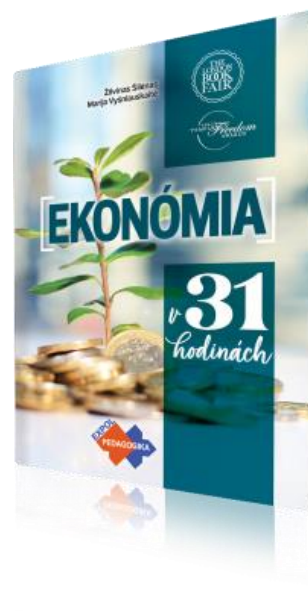
Ekonómia v 31 hodinách

ŽILVINAS ŠILENAS, MARIJA VYŠNIAUSKAITE

Z mnohých prednášok na stredných školách, či z organizácie Ekonomickej olympiády sme už dávnejšie vedeli, že na Slovensku chýba zrozumiteľne napísaná učebnica ekonómie.

Litovská učebnica *Ekonomía v 31 hodinách* získala ocenenie za najlepšiu vzdelávaciu knihu na hlavnom vydavateľskom [veľtrhu London Book Fair v roku 2017](#). Menovanie ďalších ocenení by bolo zbytočné. Učebnica sa práve prekladá do 4 rôznych jazykov.

Preloženú knihu sme upravili na slovenské podmienky, tzn. mzdovú, cenovú úroveň a verejné výdavky = učebnica využíva materiály z www.cenastatu.sk. **Kvalitu učebnice ocenilo Ministerstvo školstva SR odporúčacou doložkou. Krstným otcom učebnice sa stal bývalý podpredseda vlády a minister financií Ivan Mikloš.**

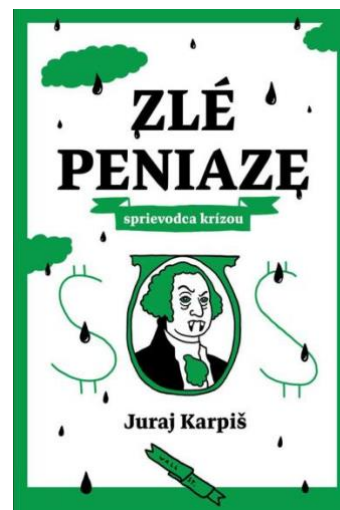

Zlé peniaze

JURAJ KARPIŠ

Juraj Karpiš v roku 2015 napísal sprievodcu krízou aj pre neodbornú verejnosť. V knihe hľadá príčiny globálnej finančnej krízy, analyzuje prepojenie politických rozhodnutí a hospodárskych problémov. Poukazuje na slabé miesta fungovania dnešného finančného systému, keď sa možnosť tvoriť peniaze z ničoho zneužíva na sledovanie cieľov politickej triedy a finančníkov. Banky pomáhajú financovať sľuby politikov. Tí im na oplátku pravidelne pomáhajú z problémov za naše peniaze.

Za samotný rok 2019 si našlo svojho majiteľa 409 kusov. Juraj súčasne pripravil 31 prednášok a workshopov zameraných na tému Zlé peniaze. Knihu si môžete objednať aj vy v tlačenej, či elektronickej verzii na adrese www.zlepeniaze.eu a nájdete ju aj v kníhkupectvách.

INESS je vydavateľom periodika **Market Finesse**, ktorý pravidelne vychádza v elektronickej forme od apríla 2006. Market Finesse pozostáva z najzaujímavejších článkov na témy, ktorým sa venuje INESS, komentárov aktuálnych udalostí, pravidelných rubriík, prekladov zaujímavých článkov, porovnaní zo sveta i z portálu Cena štátu, informácií o pripravovaných i realizovaných podujatiach, a ďalšie. Mesačník odoberá viac ako 2200 novinárov, expertov, opinion a decision makerov, podnikateľov a ďalších záujemcov.

Ak máte záujem o inzerciu v Market Finesse alebo stať sa odberateľom periodika, neváhajte nás kontaktovať na adrese mf@iness.sk. Všetky čísla **Market Finesse** sú voľne dostupné na stránke INESS.

PROJEKTY

EKONOMICKÁ OLYMPIÁDA

Ekonomická či finančná gramotnosť sú schopnosti, ktorým sa v školských osnovách na Slovensku venuje málo priestoru. Platenie účtov či daní sú pritom povinnosti, s ktorými sa už aj mladí ľudia bežne stretnú v reálnom živote.

K lepšiemu pochopeniu ekonomických súvislostí prispieva **Ekonomická olympiáda**, ktorá **súťaživou formou približuje praktické otázky z ekonomického a finančného sveta** a ktorú INESS spustil na Slovensku v roku 2017 vôbec prvýkrát v histórii Slovenska.

Ekonomická olympiáda je celoslovenská trojkolová súťaž z ekonómie a financií pre stredoškolákov. Členmi Odbornej rady súťaže sú **poprední slovenskí ekonómovia** ako napr. viceguvernér Národnej banky Slovenska Ľudovít Ódor a mnohí ďalší.

Cieľom je vzbudiť záujem o ekonómiu u mladých ľudí, vyhľadávať spomedzi nich nadaných ekonómov a podporovať ich v ďalšom rozvoji. Súťaž prispieva k zlepšeniu ekonomickej a finančnej gramotnosti Slovákov. INESS plánuje v súťaži pokračovať aj na budúci rok, pričom víťazov čaká účasť aj v medzinárodnom finále, do ktorého sa zapoja súťažiaci z Česka, Maďarska či Veľkej Británie.

Otázky do súťaže a koncepciu Ekonomickej olympiády spoluvytvárajú ekonómovia a odborníci z Inštitútu ekonomických a spoločenských analýz (INESS), Českej národnej banky a Inštitútu ekonomického vzdelávania (INEV).

2.ročník Ekonomickej olympiády

Ekonomická olympiáda na Slovensku nadviazala **partnerstvo s deviatimi univerzitami** a do olympiády sa **zaregistrovalo viac ako 180 stredných škôl** zo všetkých regiónov Slovenska. Hlavným mediálnym partnerom súťaže bol **týždenník Trend**.

V školskom roku 2018/2019 sa do Ekonomickej **olympiády viac ako 5300 študentov** stredných škôl. Nasledovali písomné krajské kolá, do ktorých postúpilo 438 súťažiacich, z ktorých vzišli 50 finalistov zo všetkých regiónov Slovenska. V priestoroch Ekonomickej univerzity v Bratislave sa **25. apríla 2019** konalo **celoslovenské finále** vôbec prvej Ekonomickej olympiády pre stredoškôľakov, ktorú organizuje INESS – Inštitút ekonomických a spoločenských analýz, v spolupráci s českým Inštitutom ekonomického vzdelávania (INEV).

Otázky sa zameriavali na **aktuálne ekonomické témy** ako zastropovanie dôchodkového veku, ponuku ubytovacích služieb počas Majstrovstiev sveta v hokeji, či možné dopady (dnes už zrušeného) odvodu pre reťazce na výber daní a ceny potravín. **Desiatka študentov s najlepšimi výsledkami z písomného testu postúpila do ústneho kola**, v ktorom študenti svoje vedomosti obhajovali pred odbornou porotou.

Členmi odbornej poroty boli odborníci z akademickej obce, súkromného a neziskového sektora:

doc. Ing. Mgr. Zuzana Juhászová, PhD. (Ekonomická univerzita v Bratislave), Ing. Daniela Danková (Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici), Ing. Štefan Máj (Nadácia Slovenskej sporiteľne), Ing. Robert Chovanculiak, PhD. (INESS) a Mgr. Marcela Veselková, PhD. (Slovenská ekonomická spoločnosť).

Finále ale nebolo len o písaní testov, či ich vyhodnocovaní. Na rozptýlenie a spríjemnenie atmosféry bol **pripravený ekonomický kvíz**. Nasledoval **krst novej učebnice pre stredné školy s názvom Ekonomía v 31 hodinách, ktorú vydal INESS v spolupráci s vydavateľstvom Expol Pedagogika**. Krstným otcom učebnice bol pán **Ivan Mikloš**, bývalý minister financií SR a prezident MESA10. Počas ústneho preskúšania prebiehala aj **diskusia pre verejnosť s názvom Ako Slováci (ne)investujú?**, kde svoje pohľady na investovanie prezentovali Juraj Karpíš (INESS), Jozefína Žáková (SLASPO), Ján Šebo (EF UMB) a Radovan Sukup (SLOVCA).

V závere podujatia sme vyhlásili konečné poradie desiatky najlepších mladých ekonómov a ekonomiek Slovenska. **Tretie miesto zaujala Karin Križovská z Gymnázia Ľ. Štúra v Trenčíne, druhé miesto Eva Schwarzová z Obchodnej akadémie Kukučínova v Trnave a absolútnym víťazom druhého ročníka Ekonomickej olympiády sa stal Šimon Pekár z Bilingválneho gymnázia M. Hodžu v Sučanoch**. Súťažiacim gratulovali organizátori, partneri projektu a tiež členovia Odbornej rady Ekonomickej olympiády. Trojica najúspešnejších súťažiacich sa môže navyše tešiť z hodnotných cien

ako čítačka elektronických kníh Kindle (3. Miesto), mobilný telefón Xiaomi (2. Miesto) a laptop Lenovo (1. miesto).

"Organizáciu Ekonomickej olympiády hodnotím veľmi pozitívne - na celej súťaži je vidieť ľudský prístup, ohotu a zapálenie organizátorov" – odkázal ďalší súťažiaci v hodnotiacom dotazníku.

Druhý ročník Ekonomickej olympiády opäť poukázal na množstvo mladých ekonomických talentov, ktoré na Slovensku máme. Veríme, že o mnohých menách budeme ešte veľa počuť a aj oni budú ambasádormi dobrého mena Slovenska doma či v zahraničí.

Medzinárodný úspech slovenských študentov

10. septembra 2019 sa konalo prvé medzinárodné finále Ekonomickej olympiády v Českej národnej banke v Prahe.

Slovensko výborne reprezentovali piati študenti, z ktorých dvaja obsadili **prvé dve medailové priečky**.

V národných súťažiach sa na Slovensku, v Česku a Maďarsku zúčastnilo tento rok viac ako **20 000 stredoškolákov**, no len 15 finalistov si zmeralo vedomosti v priamom porovnaní.

Vítazom prvého medzinárodného kola Ekonomickej olympiády sa stal Jakub Kučerák, čerstvý absolvent Gymnázia Jura Hronca v Bratislave. Striebornú priečku obsadil Šimon Pekár z Bilingválneho gymnázia Milana Hodžu v Sučanoch, ktorý je zároveň víťazom celoslovenského finále olympiády. Tretie miesto ostalo v Česku a vybojoval si ho Jan Pytela, absolvent z Gymnázia Matyáše Lercha v Brne.

„Otázky v olympiáde boli veľmi dobre štruktúrované, boli oveľa viac zamerané na argumentáciu a na problémy v reálnom svete. Pre každého, kto je v bežnom školskom systéme je Ekonomická olympiáda veľký krok vpred v tom, ako ho naučí myslieť a ako ho pripraví do reálneho života.“ – Jakub Kučerák, víťaz medzinárodného kola Ekonomickej olympiády 2018/2019

BYROKRATICKÝ INDEX

V septembri sme zverejnili výsledky **Byrokratického indexu pre rok 2019**. V rámci neho sme v spolupráci s odborníkmi z rôznych oblastí identifikovali všetky administratívne úkony, ktoré štát vyžaduje od modelovej firmy (kovoobrábačská firma so 4 zamestnancami).

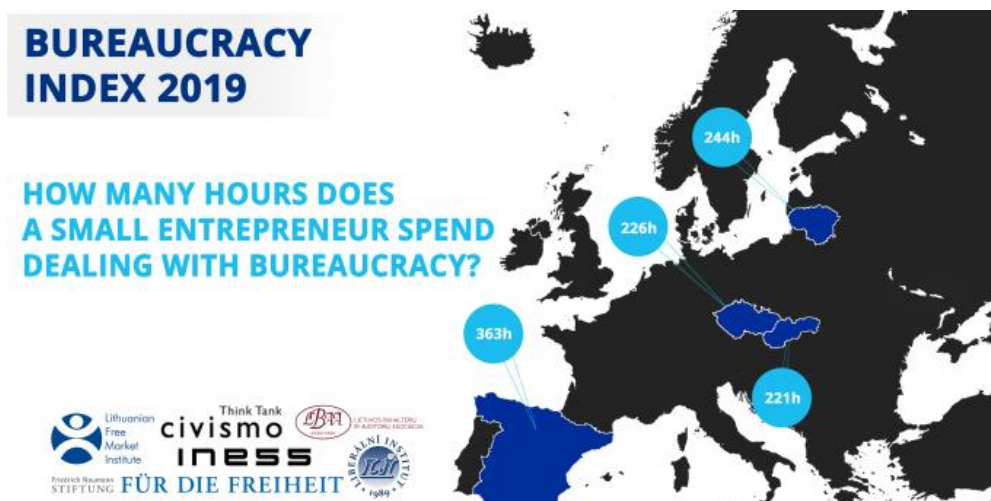
Týmto úkonom sme priradili časovú a finančnú náročnosť. Byrokracia, ktorou je modelová firma zaťažaná, sa rozdeľuje do štyroch kategórií: zamestnanecká administratíva (platy, sociálne poistenie, príspevky, najímanie zamestnancov a pod.), operačná administratíva (dane, certifikácie, rozpočet, administrácia vozidla a pod.), výdavky na legislatívne zmeny a iné administratívne úkony.

Spolu so zahraničnými partnermi sme sa zároveň rozhodli vyhlásiť **29. september**, deň narodenín autora knihy Byrokracia - ekonóma Ludwiga von Misesa, za **Medzinárodný deň byrokracie**.

Cieľom je vybudovať tradíciu každoročného pripomenutia si času strateného zbytočným papierovaním a malým nakopnutím v snahe niečo na tom zmeniť.

V roku 2019 sa merania byrokratickej záťaže zúčastnili aj partneri z Českej republiky, Španielska a Litvy. Na Slovensku je malý podnikateľ zaťažovaný približne 221 hodinami byrokracie ročne, čo je v porovnaní s minulým rokom **len o 1 hodinu menej**.

Z 221 hodín najväčšiu časť odkrojila **agenda zamestnávania** (vrátanie manažmentu daní a odvodov pre zamestnancov), ktorá **dosiahla hodnotu 84,5 hodiny**. Oblasť **podnikateľských daní** si

vyžiadala **46 hodín**. V roku 2019 poklesol počet hodín, ktoré podnikateľ musí venovať ochrane osobných údajov (GDPR), čo nebolo spôsobené zmenou pravidiel, ale prostým faktom, že v roku 2018 index zahrňoval aj vysoké náklady z prvotného zavádzania tohto systému. Naopak, podnikatelia sa museli v roku 2019 popasovať s novými úlohami.

Najvýznamnejšou udalosťou s 11 hodinami bolo zavedenie e-kasy. Hodiny pribudli aj vďaka novej trojkombinácii povinností – nahlasovanie zamestnancov 2. rizikovej kategórie, povinnej registrácie konečného užívateľa výhod, či novej povinnosti ohlasovať voľné pracovné miesto. Vďaka malému počtu zamestnancov nateraz naša modelová firma unikla niektorým novým povinnostiam, ako sú rekreačné poukazy. Hrozí však, že táto povinnosť sa v krátkej dobe rozšíri aj na malé spoločnosti.

Úplným paradoxom je, že napriek niekoľko rokov fungujúcemu portálu Slovensko.sk, aj v roku 2019 má každá z týchto troch nových povinností vlastný formát elektronického formuláru a každá má svoju vlastnú webstránku. **Čo na tom, že ubudol papier, keď byrokracia ostala.** Podnikateľ sa o vzniku týchto nových povinností dozvedel len cez médiá, neexistuje žiadny centralizovaný oznamovací systém, kde by si mohol skontrolovať všetky svoje povinnosti. Samozrejme, pokuty za nesplnenie týchto povinností sú drakonické a ich horná výška sa pohybuje aj v desiatkach tisíc eur.

Práve chýbajúci systematický prístup k byrokracii, reálne hodnotenie nových regulácií a ich predvídateľnosť je najväčším nedostatkom slovenského podnikateľského prostredia.

PODUJATIA

ORGANIZOVANÉ ODBORNÉ DISKUSNÉ PODUJATIA

Free Market Road Show

INESS je už niekoľko rokov organizátorom **medzinárodnej konferencie Free Market Road Show**. Ide o unikátnu sériu konferencií, ktorá je organizovaná naprieč Európou a Kaukazom, v tomto roku celkovo v 30 hlavných mestách. Aj v roku 2019 táto konferencia zavítala do Bratislavy (Bratislava bola jedným zo 4 miest, kde táto konferenčná tour začínala), pričom išlo o jej 11. ročník. Prediskutované boli súčasné ekonomické problémy a ich možné riešenia.

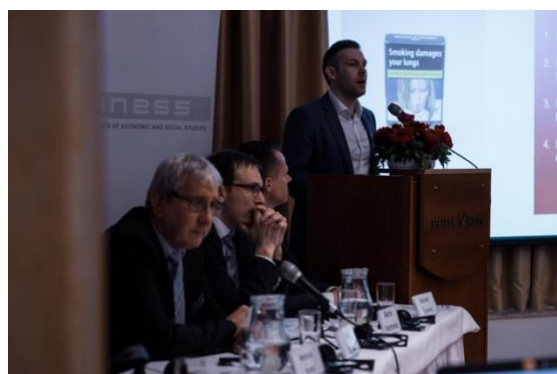
Slovenská časť tohto podujatia sa konala **10. apríla 2019** v Hoteli Devín v Bratislave, kde sa zišlo **približne 90 účastníkov**. Medzi účastníkmi nechýbali **politici, veľvyslanci, študenti, podnikatelia, novinári či zástupcovia záujmových združení a neziskových organizácií**. Tohtoročná konferencia bola zameraná na dve hlavné témy: **podnikanie na Slovensku a v Európe 30 rokov po páde socializmu, a budúcnosti Európy v paneli s názvom Európa na križovatke**.

Konferenciu otvoril **Richard Ďurana**, riaditeľ INESS. Predstavil program konferencie a oboznámil účastníkov s hlavnými diskusnými témami. Nasledoval **prvý diskusný panel**, ktorý **bol venovaný podnikaniu na Slovensku a v Európe 30 rokov po páde socializmu**. Ako zmeniť vnímanie slova podnikateľ? Aký je trend v (de)regulácii podnikateľského prostredia a aká je úloha EÚ a národných štátov? Aké odporúčania by mali politici (nielen) na Slovensku z dlhodobej perspektívy nasledovať? O týchto otázkach diskutovali pozvaní panelisti.

S prvým príspevkom vystúpil domáci **rečník Martin Vlachynský** z INESS, ktorý zhodnotil podnikateľské prostredie v 90. rokoch a zároveň ho porovnal so súčasnosťou. Pre lepšie porovnanie zdôraznil podstatné výhody a nevýhody podnikania v daných obdobiach. Ako príklad jedného z negatívnych zákonov ovplyvňujúcich podnikateľské prostredie v súčasnosti použil prípad odvodu reťazcov.

Druhý príspevok predstavil **Nicholas Harris** (SUI), ktorý je riaditeľom pre verejné záležitosti v spoločnosti Japan Tobacco International vo Švajčiarsku. Ďalším rečníkom bol **Richard Teather** (UK), vedúci britský akademik špecializujúci sa na daňové offshore jurisdikcie a profesor daňového práva na Bournemouth University.

Nasledoval domáci rečník **Ján Oravec**, ktorý je prezidentom Združenia podnikateľov Slovenska a viceprezidentom Republikovej únie zamestnávateľov. Hovoril o obnovení slobody a o tom, ako sa demokracie postupne a potichu menia na neliberálne.

Druhý panel sa venoval téme Európa na križovatke. S úvodným príspevkom vystúpil **Terry W. Anker** (USA), prezident Anker Consulting Group. Poukázal na podstatu poznania, ako jednotlivé trhy formujú a ovplyvňujú našu spoločnosť. Porovnal západnú a východnú tradíciu.

Druhým rečníkom bol **John Fund** (USA), komentátor a analytik pre kanál Fox News – štvrté najsledovanejšie svetové médium. Porožprával o svojej osobnej skúsenosti s taxíkmi v Bratislave a vysvetlil aký negatívny vplyv to môže mať pre Slovensko, nie len pre domácich obyvateľov, ale aj zahraničných turistov, a tiež investorov.

S tretím príspevkom sa predstavil domáci rečník **Peter Gonda**, riaditeľ a ekonóm Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika. Jeho témou bol socializmus a jeho ekonomická realita.

Ďalším rečníkom bol **Daniel J. Mitchell** (USA), ekonóm so zameraním na verejnú politiku vo Washingtone DC. Rozoberal slobodu v Európe. Po pozitívnych správach sa zamerl na výzvy, ktoré sú pre Európu aktuálne – fiškálna záťaž, demografia, byrokracia, protekcionizmus, Brexit. Následne pre porovnanie ukázal skóre ekonomickej slobody počas 30 ročného vývoja.

Konferenciu slávnostne uzatvorili svojimi záverečnými poznámkami Kai Weiss z viedenského Austrian Economics Center a Richard Ďurana z INESS.

Partnermi podujatia boli: Austrian Economics Center, Nadácia Tatra banky, Nadácia EPH, Republiková únia zamestnávateľov, Slovenské združenie pre značkové výrobky, Students for Liberty Slovakia a mediálnym partnerom boli Aktualita.sk.

Seminár rakúskej ekonómie 2019

V roku 2019 sme zorganizovali už **deviaty ročník** Seminára rakúskej ekonómie. V dňoch **14. – 17. 11. 2019 sa už tradične v priestoroch Kaštiela Mojmirovce** uskutočnil deviaty ročník Seminára rakúskej ekonómie (SREK), ktorý organizuje INESS. Hostili sme 25 študentov aj pracujúcich z rôznych kútov Slovenska, ktorí mali možnosť počúvať a diskutovať s lektormi nielen zo slovenského prostredia.

Seminár otváral v prvý večer **Radovan Ďurana** z INESS s neformálnym privítaním účastníkov. Tí sa mohli v priebehu prvej hry navzájom predstaviť a zoznámiť. Následne si v štvorčlenných skupinách overili svoje vedomosti nielen z ekonomických tém prostredníctvom kvízu, ktorý si pre nich pripravili ďalší inessáci **Róbert Chovanculiak a Martin Vlachynský**. Odpovedali na otázky ohľadom štátneho rozpočtu, dejín ekonomických škôl ale aj atraktivity vybraných ekonómov. Najlepší tím bol ocenený ekonomickou literatúrou a potleskom svojich konkurentov.

Ako sa už stalo zvykom, **každý deň bol ukončený neformálnym posedením účastníkov s prednášajúcimi, ktoré sa nieslo v atmosfére búrlivých diskusií a dych berúcich príbehov**. Práve tieto diskusie považujú mnohí účastníci za jedno z najväčších pozitív Seminára.

Ďalší deň otváral Radovan Ďurana so svojou prezentáciou o **Cene štátu a Welfare state**. Účastníci sa dozvedeli o tokoch výdavkov štátu financovaných z daní a odvodov a fungovaní sociálneho systému. Diskutovanou témou bola taktiež **udržateľnosť verejných financií**, ako sa stáva z poistného systému systém sociálneho sporenia a univerzálny príjem ako alternatíva k aktuálnemu systému.

Druhú prednášku viedol **prof. Josef Šíma**, rektor VŠ CEVRO Institut v Prahe. Na SREKu sa zúčastnil už po niekoľkokrát a jeho prednes a pestrý obsah prednášok opäť upútal veľkú časť publika a to nielen účastníckeho. Prvou piatkovou **prednáškou otvoril brány rakúskej ekonómie pre študentov**. Ozrejmil základné piliere a predpoklady, na ktorých stojí. Vyzdvihol najväčších mysliteľov a ekonómov, ktorí ju formovali. Spomínal množstvo literatúry, a mená ako Menger, Böhm-Bawerk, Mises, Hayek, Rothbard a mnohých ďalších.

Poobedný blok prednášok zahájila **Marianna Sádecká s prednáškou o kryptomenách**. Účastníkov vniesla do sveta kryptomien a blockchainu. V nasledujúcej prednáške **Martin Vlachynský** hovoril o problémoch súčasného systému zdravotnej starostlivosti a predstavil riešenia založené na vpustení viac trhu do tohto preregulovaného sektora.

Záverečnou témou piatkového dňa bola **prednáška od Jozefa Martiniaka – minuloročného účastníka SREKu** - na tému úlohy podnikateľa v spoločnosti. Prednášajúci ako podnikateľ zdieľal s účastníkmi jeho skúsenosti a prekážky s ktorými sa musí stretávať. Taktiež zdôraznil tlak na podnikateľov a ich prezentáciu ako nepriateľov a zlodejov, kým v skutočnosti poskytujú prácu a zázemie mnohým ľuďom.

V mimoriadne očakávanej prednáške **hlavného prednášajúceho IX. ročníka Seminára Roberta Murphyho z Mises Institute v USA** sme si priblížili rozpory medzi rakúskou ekonomickou školou a keynesianskym mainstreamom. Hovoril o rozdielnych prístupoch k hospodárskej politike, metodike a iným. Poslucháčom objasnil rozdiely medzi jednotlivými školami a svoje argumenty prečo sa identifikuje práve s rakúskou školou. **Robert Murphy prednášal aj o teórii hospodárskeho cyklu (ABCT).**

Na Roberta Murphyho nadviazal **Juraj Karpiš** z INESS, autor knihy Zlé peniaze, **ktorý sa venoval téme monetárnej politiky a otázke: čo by ste mali vedieť pred ďalšou krízou?** Zameral sa na vývoj peňazí od čias, kedy fungoval barter, cez peniaze vo forme komodít ako napríklad mušle až po fiat peniaze, ktoré používame dnes.

IX. ročník intelektuálneho dobrodružstva, ako SREK účastníci radi nazývajú, uzavrel svojou prednáškou Róbert Chovanculiak. Je autorom čerstvo vydanej knihy Pokrok bez povolenia, ktorá je už dostupná na pultoch kníhkupectiev, ako aj priamo v INESS. Hovoril o vplyve technológií na náš každodenný život a zmene, ktorú prináša zdieľaná ekonomika, kryptomeny a crowdfunding.

PREDNÁŠKY NA KONFERENCIÁCH A SEMINÁROCH

Členovia INESS sa pravidelne zúčastňujú ako rečníci na množstve konferencií a workshopov, ktorých prehľad za rok 2019 si môžete pozrieť v [Prílohe 1](#).

SEMINÁRE ZORGANIZOVANÉ PRE NOVINÁROV

Trpká daň z cukru

Pri príležitosti vydania [publikácie Trpká daň z cukru](#) zorganizoval INESS vo štvrtok 11. apríla seminár pre novinárov. Témou tohto seminára bol prehľad možných efektov zavedenia dane z cukru, respektíve zo sladených nápojov. Rozprávali sme sa najmä o efekte tohto nástroja pri boji s obezitou, ale aj iných možnostiach, ako čeliť epidémii obezity. Seminár viedli autori publikácie Radovan Ďurana a Martin Vlachynský.

Pozemkové úpravy: šanca na skutočnú reformu

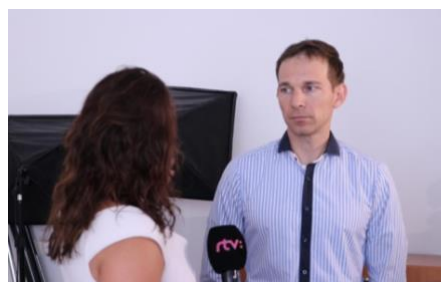
15. apríla 2019 organizoval INESS vo svojich priestoroch seminár pre novinárov, na ktorom [prezentovala Monika Budzák výsledky novej publikácie - Pozemkové úpravy: šanca na skutočnú reformu](#).

Rozdrobené pozemkové vlastníctvo ako aj chaos vo vlastníckych a užívateľských vzťahoch riešia pozemkové úpravy. Nariaďuje a financuje ich štát. Za posledných 10 rokov však neboli obstarané žiadne projekty pozemkových úprav. Aké benefity prináša usporiadané pozemkové vlastníctvo pre obce, farmárov a bežných ľudí a aké zhodnotenie poľnohospodárskej pôdy môžeme očakávať po scelení pozemkov - aj to zaznelo na seminári. Publikáciu si môžete stiahnuť aj vy, vo formáte PDF je [dostupná tu](#).

Zdravie za peniaze

Vo štvrtok 25. júla sa v priestoroch INESS uskutočnil seminár pre novinárov. Zameraný bol na nový index Zdravie za peniaze, ktorý pripravil INESS pre 26 štátov vrátane Slovenska. Zástupcovia 7 médií mohli sledovať nielen prezentáciu výsledku, ale aj spôsob jeho zostavenia. Padli otázky na kvalitu dát, ale aj najväčšie problémy slovenského zdravotníctva.

Zdravá budúcnosť

V lete 2019 bol **INESS prizvaný Americkou obchodnou komorou na Slovensku** (AmCham) v spolupráci **s odborníkmi pripraviť publikáciu**, ktorá by **zmapovala situáciu v zdravotníctve na Slovensku a otvorila kľúčové otázky vyžadujúce si konkrétne odpovede pred nadchádzajúcimi voľbami a po nich**.

Súčasťou vypracovávania publikácie boli **stretnutia s viac ako dvoma desiatkami odborníkov** zo všetkých oblastí sektoru zdravotníctva a **následné konzultácie samotného textu publikácie**. Projekt sformuloval **10 výziev, pod ktoré sa podpísalo 11 partnerov** - zástupcovia poisťovne, ministerstva, nemocníc, lekárov, akadémie a ďalších oblastí. Môžete si ich prečítať [v reportáži Trendu](#).

Hlavné závery z publikácie boli prezentované analytikom Martinom Vlachynským na konferencii, usporiadanej AmChamom v hoteli Double Tree v pondelok 27. januára 2020. Zhruba 200 divákov zo sektora zdravotníctva si okrem prezentácie výsledkov publikácie Zdravá budúcnosť mohli pozrieť aj dve panelové diskusie. Prvú diskusiu s odborníkmi moderoval analytik INESS Martin Vlachynský a riaditeľka odboru zdravotníctva VÚC Bratislava Jana Ježíková. Záznam si môžete [pozrieť na Youtube](#). Druhý panel zahŕňal zástupcov viacerých parlamentných aj mimoparlamentných strán pod taktovkou moderátora Richarda Fidesa. Aj záznam z tejto diskusie môžete [pozrieť na Youtube](#).

Veríme, že tento projekt bol štartovým blokom pre pozitívne zmeny v slovenskom zdravotníctve v nasledujúcom volebnom období!

EKONOMICKÉ REČI

Vďaka popularite Ekonomických rečí INESS pokračoval aj v roku 2019 v organizácii neformálnych diskusií, v rámci ktorých sme sa venovali rôznym zaujímavým ekonomickým témam. Diskusie prebiehajú v príjemnom a otvorenom prostredí. Tému najprv uvedie odborník, neskôr pokračuje diskusia s publikom. **V roku 2019 bolo organizovaných 5 podujatí, ktoré prilákali 180 záujemcov o diskusiu.**

Rečníci a témy Ekonomických rečí v roku 2019:

INESS: 1. Ekon-quiznight v Bratislave! - Porazíš priemerného stredoškolača v ekonomickom kvíze?

Martin Vlachynský, Janka Červenáková (Viaticus): Ekonomické reči 2: Za koľko si prajete zomrieť?

Róbert Chovanculiak: Ekonomické reči 3: Nepreceňujeme úlohu vzdelávania?

Róbert Chovanculiak: Ekonomické reči 4: Pokrok bez povolenia

Martin Vlachynský, Radovan Kazda (Odpady-portal.sk): Ekonomické reči 5: 50 odtieňov zelenej - deň zálohovania

CENA ŠTÁTU

Napriek tomu, že sa týkajú nás všetkých, existuje len veľmi málo ľudí, ktorí dokážu zodpovedať otázky týkajúce sa verejných financií. Informácie sú roztrúsené po internetových stránkach ministerstiev a skryté v rôznych neprehľadných vládnych materiáloch.

Projekt Cena štátu interaktívne a zrozumiteľne informuje o oblasti, ktorá bola dovtedy považovaná za oblasť záujmu pre úzku skupinu informovaných, napriek tomu, že sa priamo dotýka každého občana Slovenska.

Cena štátu **prináša aktuálne a presné informácie týkajúce sa príjmov a výdavkov verejnej správy** a tiež ako sa tieto veličiny menia v čase. Kvôli lepšiemu pochopeniu veľkých čísel, s ktorými takmer žiadny občan počas svojho života nepríde do kontaktu a sú pre neho neuchopiteľné (milióny, miliardy) sa jednotlivé položky prepočítavajú na občana a na pracujúceho (pretože tí v skutočnosti plnia štátnu kasu).

Stránka obsahuje **niekoľko unikátnych súčastí**: každý návštevník si môže zistiť svoje vlastné daňové a odvodové zaťaženie po kliknutí na sekciu „[Koľko platíte vy?](#)“. Na premiéra či politika sa môže návštevník zahrať vo virtuálnom obchode s verejnými službami [Nakúp si svoj štát](#), kde sa dozvie, koľko by stál štát, keby nakupoval len ním preferované služby. K niektorým údajom sa vraciame aj podrobnejšie, pričom ich krátko komentujeme v [rubrike Číslo dňa](#).

Súčastou portálu je aj grafické znázornenie štruktúry verejných výdavkov formou plagátu ([Vesmír verejných výdavkov](#)), ktorý bol schválený Ministerstvom školstva SR ako vhodná učebná pomôcka pre vzdelávanie v oblasti ekonómie na stredných školách.

Informácie o jeho pravidelnom rozposielaní na stredné a vysoké školy po celom Slovensku nájdete nižšie. Edukačnú úlohu plnia rôzne interaktívne aplikácie, ktoré umožňujú ľahšie pochopenie súvislostí vo finančnom vzťahu občan – štát.

INESS v roku 2008 začal s prednáškami o verejných financiách pre učiteľov stredných a vysokých škôl, v ktorých sme pokračovali aj v roku 2019, k čomu nás povzbudila aj pozitívna spätná väzba zo strany samotných učiteľov.

Aj v minulom roku sme pripravili balíček pre učiteľov. Zmenili sme však postup a na žiadosť učiteľov sme začali plagáty posielat' individuálne učiteľom po 10 ks tak, aby v každej triede mohol byť plagát využitý ako učebná pomôcka v lavici. Samozrejmosťou bol *Účet za služby štátu*, ktorý pripravujeme každoročne. Okrem toho sme priložili sprievodný list so základnou navigáciou pre učiteľov, ako pracovať s poskytnutými materiálmi a ako využiť stránku Cena štátu. INESS tiež ponúka školám možnosť oboznámenia sa s detailmi projektu formou prednášok. Možnosť využilo v roku 2019 viacero škôl – stredných aj vysokých.

ROZPOCET STATU SLOVENSKA REPUBLIKA ----- ROK 2019 -----	
VAS UCET ZA SLUZBY STATU	
POLOZKA	CENA NA OBCANA
1 POMOC V HMOTNEJ NUDZI	28
1 STAROBNE DOCHODKY	1172
1 ZDRAVOTNA STAROSTLIVOST	915
1 INVALIDNE DOCHODKY A POMOC ZDRAVOTNE POSTIHNUTYM	242
1 TRH PRACE A PODPORA NEZAMESTNANYCH	55
1 CLENSTVO V EU	198
1 UROKY A SPRAVA STATNEHO DLHU	216
1 PODPORA RODINY A STAROSTLIVOSTI	329
1 CESTNA DOPRAVA	209
1 ZELEZNICNA DOPRAVA	167
1 PODPORA BYVANIA	18
1 MATERSKE SKOLY	95
1 ZAKLADNE SKOLY	290
1 STREDNE SKOLY	109
1 VYSOKE SKOLY	119
1 PODPORA POLNOHOSPODAROV	173
1 POLICIA	167
1 DOPRAVNE PODNIKY	43
1 ARMADA	305
1 INFORMATIZACIA SPOLOCNOSTI	17
1 VYBER DANI A CIEL	49
1 PODPORA ENERGETIKY A INOVACII	57
1 SUDY, VAZENSTVO, PROKURATURA	93
1 DIVADLA, MUZEA, GRANTY, RTVS	93
1 NEMOCENSKE POISTENIE	127
1 CINNOST URADOV MIEST A VUC	213
1 OCHRANA ZIVOTNEHO PROSTREDIA	137
1 REZERVY VLADY	196
1 PODPORA REGIONALNEHO ROZVOJA	29
1 PRISPEVKOVE ORGANIZACIE STATU	34
1 INE	933
SPOLU (EUR)	6828

STAT V ROKU 2019 PLANUJE MINUT TOLKO,
KOLKO VYBERIE. I NAPRIEK TOMU DLH
KAZDEHO OBCANA VZRASTIE O 296 EUR
A DOSIAHNE 8 388 EUR.

 WWW.CENASTATU.SK
DĀKUJEME ZA NAVŠTEVU
INESS

Na portáli Cenastatu.sk publikujeme texty a videoprednášky, ktoré majú za cieľ pomôcť učiteľom s prípravou zložitých oblastí verejných financií.

NA VRŠKU

Vďaka Martinovi Vlachynskému a Róbertovi Chovanculiakovi z INESS si môžete pravidelne vypočítať **odborný pohľad na aktuálne ekonomické témy**. Prostredníctvom vlogu **Na Vršku** sa venujú širokému spektru tém od zdravotníctva cez školstvo, ekonomiku, nájomné bývanie a ešte oveľa viac!

Za rok 2019 si pre Vás pripravili 26 príspevkov. Vlogy môžete nájsť na všetkých podcastových aplikáciách a taktiež aj na [YouTube](https://www.youtube.com).

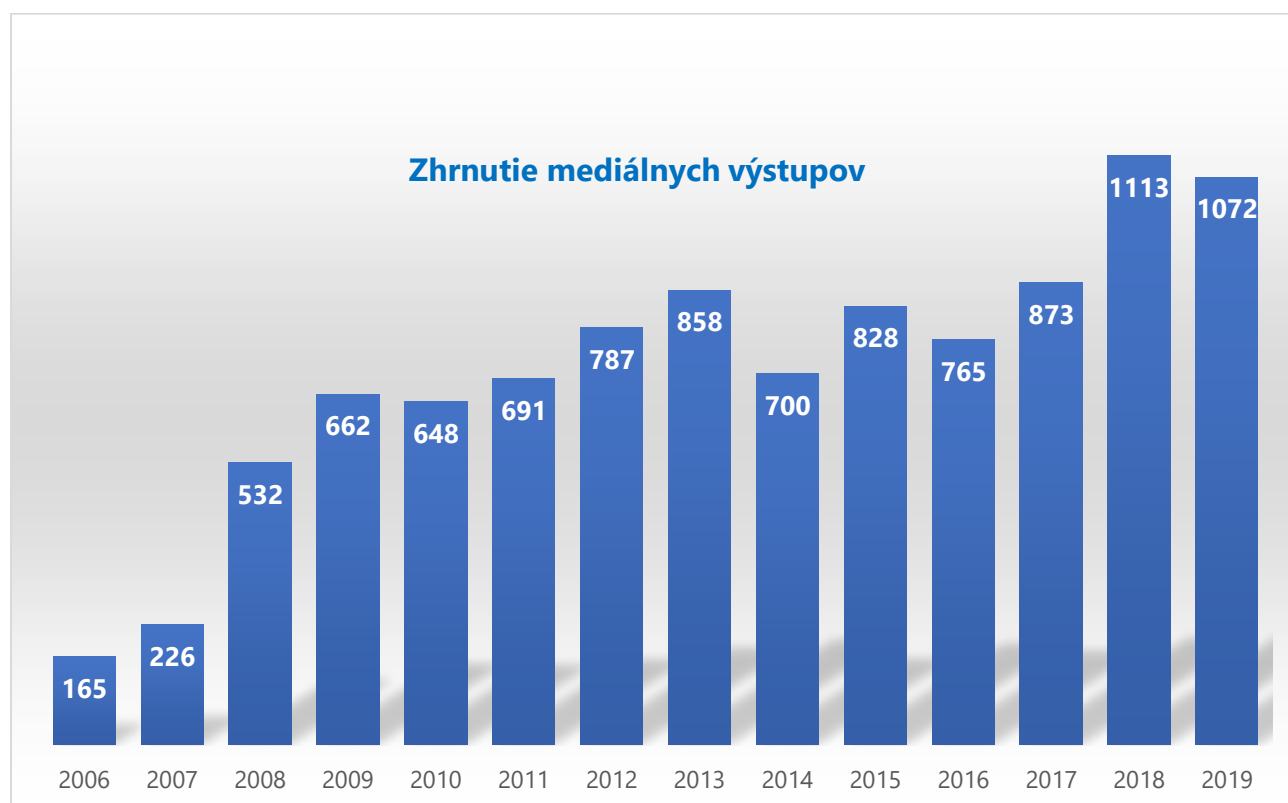

MEDIÁLNE AKTIVITY

Členovia INESS pravidelne publikujú články v médiách a prostredníctvom mediálnych vyjadrení prezentujú názory a návrhy riešení aktuálnych ekonomických problémov.

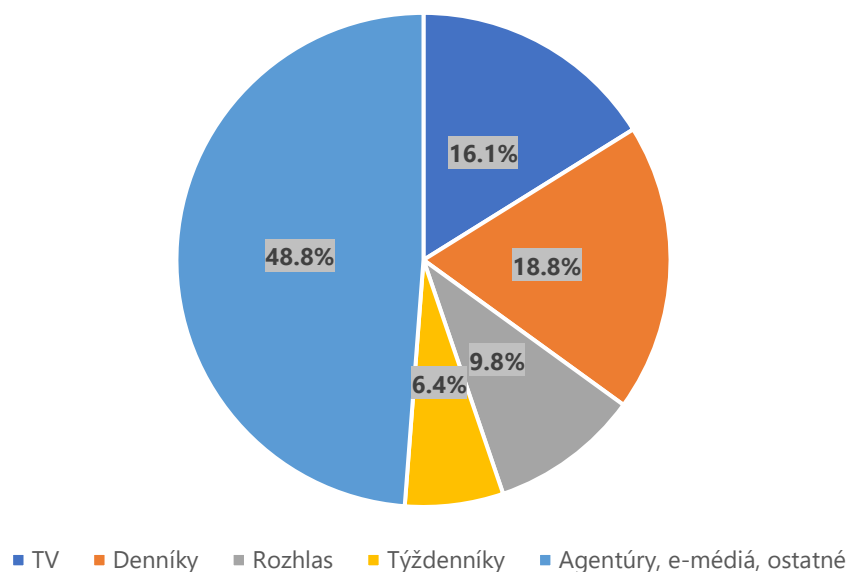
V roku 2018 mali členovia INESS **celkovo 1072 mediálnych vystúpení** alebo zverejnených článkov. INESS sa počas svojho pôsobenia vypracoval na najrenomovanejší a v médiách najcitovanejší slovenský ekonomický think tank a túto pozíciu si udržal aj v roku 2019.

V nasledujúcom grafe možno vidieť dynamiku vývoja mediálnej aktivity analytikov INESS od jeho vzniku v roku 2006. V roku 2019 **počet mediálnych výstupov mierne poklesol**.

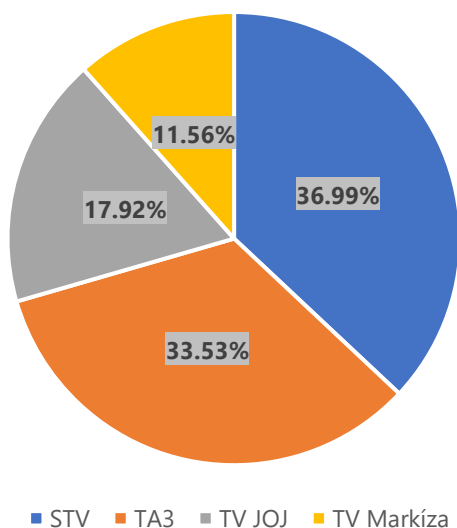
Grafy nižšie zachytávajú mediálnu aktivitu INESS v roku 2019, rozdelenú podľa typu médií (všetky mediálne výstupy sú dostupné na stránke inštitútu www.iness.sk).

Štruktúra mediálnych výstupov

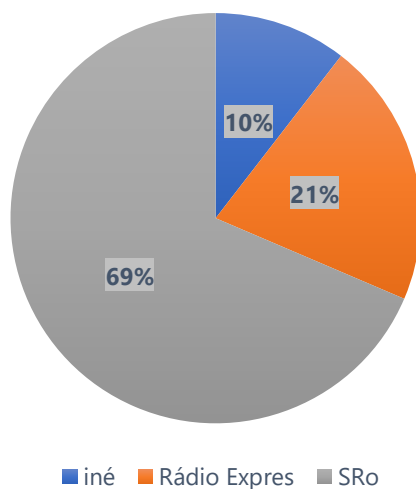

Analytici INESS sa najčastejšie vyjadrovali v spravodajských reláciách (TA3, TV JOJ, Správy STV, Televízne noviny TV Markíza), ale aj v publicistických reláciách všetkých dôležitých televízií.

Štruktúra mediálnych výstupov TV

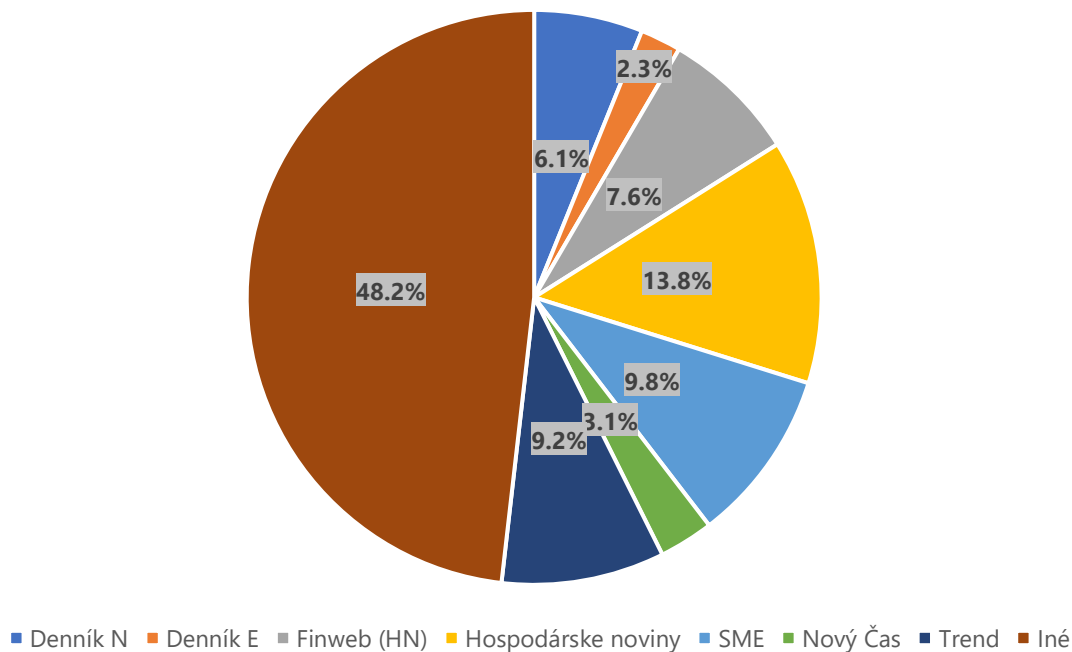

Štruktúra mediálnych výstupov - rozhlasové stanice

Podobne ako v prípade televízie, aj v rozhlase členovia INESS najčastejšie prezentovali svoje názory v spravodajských a publicistických reláciách, najmä v Slovenskom Rozhlase a v Rádiu Expres.

Štruktúra mediálnych výstupov - denníky

Členovia INESS publikovali v roku 2018 v tlačných alebo elektronických médiách celkovo **viac ako 100** autorských článkov. Zvyšok mediálnych výstupov tvorili vyžiadané komentáre k aktuálnemu dňaniu.

Obsah

Na internetovej stránke INESS členovia a externí spolupracovníci publikujú:

- ✓ vlastné odborné analýzy a štúdie,
- ✓ INESS Policy Notes (krátke policy štúdie s konkrétnymi odporúčaniami pre hospodársku politiku),
- ✓ INESS na tému (krátky doplnok k INESS Policy Notes pre bežných čitateľov),
- ✓ mediálne výstupy,
- ✓ preklady zaujímavých článkov (na témy finančná a hospodárska kríza, euro, sociálny systém, hospodárska politika a dopady vládnych regulácií, životné prostredie, energetický priemysel, daňová konkurencia a podobne),
- ✓ vlastné komentáre k aktuálnemu daniu na Slovensku i vo svete,
- ✓ zaujímavé porovnania z rôznych ekonomických a spoločenských oblastí života,
- ✓ rešerše ekonomickej literatúry,
- ✓ mesačník Market **Finesse**,
- ✓ videá na aktuálne témy s názvom **Na vršku**,
- ✓ INESS audio – rozhovory so zaujímavými hosťami našich podujatí,
- ✓ odporúčania na zaujímavé články, stránky, podujatia alebo publikácie,
- ✓ iné.

Na svojej stránke INESS ponúka na predaj zaujímavé diela ekonomickej literatúry. Zároveň je možné sa dostať k online katalógu Knižnice INESS, ktorá je dostupná širokej verejnosti.

Štatistika návštevnosti internetovej stránky www.iness.sk

V roku 2019 bola stránka iness.sk navštívená **174 839 krát**, z toho **78 481 unikátnymi návštevníkmi**. Podiel návštevníkov, ktorí stránku navštevovali opakovane bol 11%. Viac ako 70 % návštevníkov bolo zo Slovenska, nasledovali USA, návštevníci z Českej republiky, Veľkej Británie, Maďarska či Nemecka.

Stránka Ekonomická olympiáda vznikla len v októbri 2017 a k 31.12. 2019 bola navštívená **50 821 krát**, pričom **9 234 návštevníkov bolo nových**.

Náš najmladší portál – **Cena zamestnanca**, ktorý vznikol len zaznamenal takmer 10 000 návštev.

Iné internetové stránky

Okrem vlastnej internetovej stránky www.iness.sk prezentujú členovia INESS svoje názory na blogu [eTrend.sk](#) a blogu [Denníka N](#). Komentáre z internetovej stránky INESS preberajú ekonomický portál Hospodárskych novín Finweb a Aktuality.sk.

Články na blogu **eTrend** boli v roku 2019 navštívené takmer **8 500 krát**. Články analytikov prevzaté portálom Finweb navštívilo niekoľko desiatok tisíc čitateľov, rovnako tak na portáli Aktuality.sk. Preklady svojich textov publikuje INESS na stránkach [4liberty.eu](#), francúzskeho [IREE](#), britského [CapX](#), či amerického [Atlas Network](#).

INESS na Facebooku

INESS v roku 2009 spustil svoju stránku na Facebooku. Ku koncu roka 2019 mala stránka viac ako **8 900 fanúšikov**, čo je najviac spomedzi všetkých slovenských think tankov. Na stránke nájdete vždy aktuálne informácie o pripravovaných podujatiach, zaujímavých mediálnych výstupoch či článkoch členov INESS, ako aj diskusie na témy, ktorým sa venuje INESS, alebo ktoré zaujímajú našich čitateľov.

Adresa FB stránky **INESS**: www.facebook.com/iness.slovakia.

V roku 2011 sme tiež spustili samostatnú facebookovskú stránku pre náš vlajkový projekt Cenu štátu. Prinášame na ňom zaujímavé informácie z diania vo verejných financiách. V roku 2019 dosiahla stránka viac ako **2 200 fanúšikov**.

Adresa FB stránky **Cena štátu**: www.facebook.com/cenastatu

Na vršku

Vlogy Na vršku zaznamenali spolu približne **17 000 pozretí na Youtube**. Ako podcast si rôzne odborné diskusie vypočulo takmer **13 000 poslucháčov**.

PODPORTE INESS

INESS uskutočňuje svoje aktivity vo veľkej miere vďaka podpore darcov. Ak sympatizujete s aktivitami INESS a radi by ste finančne prispeli k ich realizácii, môžete tak urobiť viacerými spôsobmi:

- bankovým prevodom na účet INESS: SK2811000000002664752087 (Tatrabanka, a. s., Hodžovo námestie 3, 811 06 Bratislava), do správy pre prijímateľa uveďte „dar“.
- finančným prevodom cez PayPal
- asignáciou 2% z dane z príjmu. Spôsob, akým možno poukázať 2% z dane z príjmu, nájdete na internetovej stránke www.iness.sk.
- prevodom pomocou Bitcoin: 1HpxLR6QLHg1QPghLyMqX51tGLJWLXduNY

Každému darcovi by sme radi zasielali informácie o našich aktivitách a o využití darovaných prostriedkov. Preto Vás prosíme, aby ste nám Váš príspevok oznámili na adrese iness@iness.sk

Každý darca podporou INESS získa:

- VIP pozvánky na všetky podujatia organizované INESS (pri dare nad 500 EUR)
- VIP pozvánky na osobné stretnutia s významnými zahraničnými hosťami (pri dare nad 5000 EUR)
- zadarmo každú tlačенú publikáciu vydanú INESS (pri dare nad 500 EUR)
- pravidelné zasielanie mesačníka Market Finesse
- pravidelné informovanie o všetkých pripravovaných aktivitách
- možnosť stretávať sa s členmi INESS a diskutovať o aktuálnych spoločenských témach

Srdečne Vám ďakujeme,

Richard Ďurana, Juraj Karpiš, Radovan Ďurana, Martin Vlachynský, Róbert Chovanculiak, Monika Budzák, Veronika Fajbíková, Adam Dzurák, Jakub Zeman, Diana Kráľová, Vanesa Križanovičová, Eva Schwarzová, Adriána Valášková.

Príloha 1: Zoznam podujatí, na ktorých sa zúčastnili zástupcovia INESS

Súčasťou zoznamu sú aj prednášky Cena štátu. Naši analytici odprednášali okrem vyššie uvedených ešte niekoľko ďalších prednášok o ktorých ste sa priebežne mohli dočítať na stránke www.iness.sk.

Dátum	Miesto	Názov podujatia	Popis/ Zástupca
JANUÁR			
10.01.2019	Bratislava, HubHub	SAP DKOM - prednáška Cenu štátu zamestnancom SAP	Radovan Ďurana
23.01.2019	Bratislava, Paralelná Polis	Ekonomické reči: 1.ekon-quiznight V Bratislave	INESS
23.01.2019	Bratislava	verejné konzultácie k novele zákona o osobitnom odvode z podnikania v regulovaných odvetviach	Ministerstvo Financií, Martin Vlachynský
24.01.2019	Bratislava	Konzultácie na Ministerstve Financií k novele osobitnom odvode z podnikania v regulovaných odvetviach	INESS
FEBRUÁR			
01.02.2019	Bratislava	Konzultácie na Ministerstve financií k novele zákona o Dani z príjmu	INESS
04.02.2019	Nitra	Krajské kolo Ekonomickej olympiády	Monika Budzák, Vanesa Križanovičová
05.02.2019	Bratislava	INESS na Okrúhlom stole zdravotníctva	INESS
06.02.2019	Bratislava	Krajské kolo Ekonomickej olympiády	Monika Budzák, Vanesa Križanovičová
07.- 08.02.2019	Varšava	Liberal Impact Network	Richard Ďurana
08.02.2019	Trnava	Krajské kolo Ekonomickej olympiády	Monika Budzák, Vanesa Križanovičová
11.02.2019	Žilina	Krajské kolo Ekonomickej olympiády	Monika Budzák, Vanesa Križanovičová

12.02.	Bratislava	Prednáška Cena štátu	Róbert Chovanculiak
14.02.2019	Košice	Krajské kolo Ekonomickej olympiády	Monika Budzák, Vanesa Križanovičová
14.02.2019	Bratislava/ TA3	TA3 - O neprimeraných podmienkach v obchode	Martin Vlachynský
15.02.2019	Prešov	Krajské kolo Ekonomickej olympiády	Monika Budzák, Vanesa Križanovičová
18.02.2019	Banská Bystrica	Krajské kolo Ekonomickej olympiády	Monika Budzák, Vanesa Križanovičová
18.02.2019	Bratislava/TA3	TA3 o odvode reťazcov	Martin Vlachynský
21.02.2019	Trenčín	Krajské kolo Ekonomickej olympiády	Monika Budzák, Vanesa Križanovičová
21.02.2019	Pezinok	Dve prednášky na tému Cena štátu	Róbert Chovanculiak
23.02.2019	Ivanka pri Dunaji	INESS na Kolégiu Antona Neuwirtha	víkendový seminár, Martin Vlachynský
25.02.2019	Bratislava/Rádio Express	Relácia Braňa Závodského	Martin Vlachynský
27.02.2019	Bratislava	Ekonomicke reči: za koľko si prajete zomrieť?	INESS
MAREC			
4.03.2019	Bratislava/TA3	Dankove zníženie daní	INESS
07.03.2019	Bratislava	Diskusia: Záporné úrokové sadzby: Hrozba alebo riešenie?	EUBA, Juraj Karpiš
18.03.2019	Bratislava	Rádio FM	Iness
20.03.2019	Bratislava	Ekonomicke reči: Nepreceňujeme úlohu vzdelávania?	Róbert Chovanculiak
20.03.2019	Bratislava	Trend konferencia - Ako a kam investovať v turbulentných časoch?	Juraj Karpiš
21.03.2019		Advance Institute: Master of Healthcare Administration	Radovan Ďurana
23.03.2019	Bratislava	Programové stretnutie SaS k zdravotníctvu	Martin Vlachynský

26.03.2019	Trenčín	Prednáška Cena štátu	Univerzita Alexandra Dubčeka, Róbert Chovanculiak
APRÍL			
02.04.2019	Banská Bystrica	Euro na Slovensku: obľúbené či zatracované?	UMB, Juraj Karpiš
02.02.2019	Bratislava	Healthcare roundtable	Martin Vlachynský, Veľvyslanectvo Holandského kráľovstva
08.04.2019	Liptovský Mikuláš	Cena štátu: prednáška	Róbert Chovanculiak
10.04.2019	Bratislava	Free Market Road Show Bratislava	INESS
11.04.2019	Bratislava	Seminár pre novinárov o dani z cukru	Radovan Ďurana, Martin Vlachynský
15.04.2019	Bratislava	Seminár pre novinárov o pozemkových úpravách	INESS
17.04.2019	Banská Bystrica	Pasca uvoľnenej monetárnej politiky	EF UMB, Juraj Karpiš
25.04.2019	Bratislava, EUBA	Ako (ne)investujú Slováci?	Juraj Karpiš, EUBA, EO
25.04.2019	Bratislava	Ekonomická olympiáda: celoslovenské finále	INESS
25.04.2019	Bratislava	Krst učebnice Ekonómia v 31.hodinách	INESS - na EO
26.04.2019	Bratislava	Ixpo, Papralelna Polis stánok: Pokrok bez povolenia	Róbert Chovanculiak
MÁJ			
06.-08.05.2019	Atény	Transatlantic CEO Summit	Richard Ďurana
09.05.2019	Atény	Europe Liberty Forum	Richard Ďurana
09.05.2019	Bratislava	Financial Heroes v KC Dunaj	Róbert Chovanculiak
10.05.2019	Bratislava	Financial heroes, IMB, Pokrok bez povolenia	Róbert Chovanculiak
13.05.2019	Košice	Prezentovanie novej učebnice: Ekonómia v 31 hodinách	Róbert Chovanculiak

14.05.2019	Ružomberok	Prezentovanie novej učebnice: Ekonómia v 31 hodinách	Róbert Chovanculiak
14.05.2019	Senec	TaPcon 2019	Martin Vlachynský
17.05.2019	Bratislava	Prezentácie novej učebnice ekonómie pre učiteľov	MatFyz, INESS
23.05.2019	Bratislava	Paralelná Polis: Pokrok bez povolenia	Róbert Chovanculiak
27.05.2019	Nitra	Pokrok bez povolenia	Róbert Chovanculiak
29.05.2019	Bratislava	Ekonomické reči: Pokrok bez povolenia	Róbert Chovanculiak
JÚN			
06.06.2019	Senec	8. ročník odbornej konferencie pre pedagógov Učiteľ nie je Google 6.	Radovan Ďurana, Róbert Chovanculiak
12.06.2019	Bratislava	Medicínske technológie v perspektíve slovenského zdravotníctva	Martin Vlachynský
27.06.2019		Market Access Seminár	Martin Vlachynský
JÚL			
25.07.2019	Bratislava	Seminár pre novinárov o Zdraví za peniaze	INESS
AUGUST			
06.08.2019	Bratislava	Brexit: Is there actually a British Strategy?	Dr. Sean Gabb - host', INESS
06.08.2019	Praha	Budúcnosť základného príjmu: CEVRO Institute, letná škola ekonómie	Radovan Ďurana
22.- 25.08.2019	Šternberk	24. ročník Misesovej akademii Liberálneho Institutu.	Monika Budzák
SEPTEMBER			
10.09.2019	Praha	Ekonomická olympiáda: medzinárodné finále	Monika Budzák, Vanesa Križanovičová
11.09.2019	Brusel	Konferencia Nanny State Index 2019	Radovan Ďurana
24.09.2019	Bratislava, KC Dunaj	Asociácia na ochranu práv pacientov + Health Policy Institute: Aktuálne problémy zdravotníctva	Martin Vlachynský

25.09.2019	Bratislava, KC Dunaj	Kedy budeme mať nemecké mzdy? Ako zvyšovať minimálnu mzdu?	Róbert Chovanculiak
28.09.2018	Trenčín	TedX: Pokrok bez povolenia	Róbert Chovanculiak
OKTÓBER			
02.10.2019	Bratislava	Market Access Seminár	Martin Vlachynský
04.10.2019		Prednáška patientským organizáciám	Radovan Ďurana
17.10.2019	Topoľčany	Cena štátu	študenti OA, Radovan Ďurana
21.10.2019	Bratislava	Tlačová konferencia k portálu Cena zamestnanca	
23.10.2019	Bratislava	Čitateľský krúžok	INESS
30.10.2019	Bratislava	Ekonomické reči: 50 odtieňov zelenej - deň zálohovania	INESS
NOVEMBER			
05.11.2019	Bratislava	NHF EUBA: Pokrok bez povolenia	Róbert Chovanculiak
11.11.2019	New York	Liberty Forum & Freedom Dinner	Richard & Radovan Ďurana
13.- 14.11.2019	Vienna	THE AUSTRIAN SCHOOL OF ECONOMICS IN THE 21ST CENTURY"	Juraj Karpiš
14.- 17.11.2019	Mojmírovce	IX.Seminár rakúskej ekonómie: Ďalšia kríza?	INESS
18.11.2019	Žilina	Pokrok bez povolenia - Žilinská univerzita	Róbert Chovanculiak
22.- 23.11.2019	Bratislava	Asociácia na ochranu práv pacientov: IV. Národná konferencia EUPATI SK	Martin Vlachynský
25.11.2019	Bratislava	Krst: Pokrok bez povolenia	INESS
26.11.2019	Trnava	PraF: Pokrok bez povolenia	Róbert Chovanculiak
28.11:2019	Trnava	STU TT Pokrok bez povolenia	Róbert Chovanculiak
DECEMBER			
02.12.2019	Bratislava	FM UK - Pokrok bez povolenia	Róbert Chovanculiak
6.12.2019	Bratislava	Health Academy Management prednáška	Martin Vlachynský

